

Tussentijds Bericht Vreemdelingencirculaire (TBV 2002/45)

Aan:

– de Korpschefs Politieregio's
– de Korpsbeheerders Politieregio's
– de Bevelhebber van de Koninklijke Marechaussee

i.a.a.:

– de Voorzitter van het college van Procureurs-Generaal

Onderdeel: Stafdirectie

Uitvoeringsbeleid

Datum: 8 november 2002

Ons kenmerk: HKUIT02-3773

Code: TBV 2002/45

Juridische achtergrond: Wijziging

C8/Sierra Leone

Geldig van/tot: Eén jaar ingaand twee dagen na publicatie in de

Staatscourant

Onderwerp: Beoordeling van asielaanvragen van personen van Sierra Leone nationaliteit

Inleiding

Bij brief van 16 september 2002 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie bericht dat het categoriale beschermingsbeleid ten aanzien van asielzoekers afkomstig uit Sierra Leone is beëindigd.

Als gevolg van dit gewijzigde beleid komen asielzoekers uit Sierra Leone niet langer in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet. De verblijfsvergunningen asiel voor bepaalde tijd, die op deze grond zijn verleend zullen worden ingetrokken, tenzij de vreemdeling alsnog op basis van een van de andere gronden, genoemd in artikel 29 van de Vreemdelingenwet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd.

De procedure tot intrekking van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd zal door de Immigratie- en Naturalisatiedienst ter hand worden genomen.

Beoordeling

Hieronder treft u het hoofdstuk betreffende de beoordeling van asiel-

aanvragen asielverzoeken van personen van Sierra Leone nationaliteit aan. De aanleiding en achtergrond van deze wijziging is in de tekst opgenomen.

Dit TBV betreft een wijziging van C8/Sierra Leone van de Vreemdelingencirculaire. Overigens blijft de oude tekst van C8/Sierra Leone, zoals ook beschreven in TBV 2001/20 wel van belang voor de eventuele ex-tunc-beoordeling van Sierra Leone asielverzoeken.

Algemene Uitgangspunten

Onderstaand hoofdstuk van de Vreemdelingencirculaire over het landgebonden asielbeleid vormt een uitwerking van het algemene asielbeleid zoals dat in de Vreemdelingencirculaire is geformuleerd en kan derhalve niet als een uitzondering op het algemene beleid worden geïnterpreteerd, tenzij zulks expliciet is vermeld.

Voor de beoordeling of een asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel wordt in de eerste plaats verwezen naar C1/3, van de Vreemdelingencirculaire. Voorts wordt met nadruk gewezen op de contra-indicaties die zijn geformuleerd in C1/5.13 van de Vreemdelingencirculaire.

Wijziging C8

De tekst van C8/Sierra Leone komt als volgt te luiden:

Beoordeling van asielaanvragen van personen van Sierra Leone nationaliteit

1. Datum

Deze versie van dit hoofdstuk is vastgesteld op 8 november 2002.

2. Geldigheid

Het beleid is geldig vanaf 16 september 2002.

3. Achtergrond

Op 8 juli 2002 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Sierra

Leone (kenmerk DPV/AM-754474/02).

Naar aanleiding hiervan heeft de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie besloten tot een beleidswijziging ten aanzien van asielzoekers uit Sierra Leone. Gelet op de algemene situatie in Sierra Leone heeft de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie in een brief van 16 september 2002 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer aangegeven dat de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers afkomstig uit Sierra Leone niet meer van bijzondere hardheid is. De beleidswijziging houdt in dat asielzoekers afkomstig uit Sierra Leone niet langer in aanmerking komen voor categoriale bescherming en dientengevolge niet voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet. Dit betekent tevens dat verblijfsvergunningen verleend op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet worden ingetrokken na individuele beoordeling. Verblijfsvergunningen asiel voor bepaalde tijd verleend op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, b, of c, Vreemdelingenwet, vallen niet onder het bereik van deze beleidswijziging. Gelet op de huidige situatie in Sierra Leone, wordt deze situatie, na een lange periode van interne conflicten, niet dusdanig geoordeeld dat de op deze gronden verleende vergunningen kunnen worden ingetrokken. Dit hoofdstuk bevat de uitvoeringsconsequenties van het door de Minister vastgestelde beleid.

4. Groeperingen die verhoogde aandacht vragen

4.1 Schenders van mensenrechten

Zowel leden van het leger, de politie en de veiligheidsdienst, als leden van rebellenmilities of aan de autoriteiten gelieerde milities hebben zich in het verleden in Sierra Leone op grote schaal schuldig gemaakt aan het schenden van de mensenrechten. Er zijn echter geen aanwijzingen dat het leger en de politie in de periode, waarover verslag wordt gedaan in het

ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 8 juli 2002, ernstige mensenrechtenschendingen hebben gepleegd. Ook het aantal misdaden door (ex)-leden van het Revolutionary United Front (RUF) en (ex)-leden van de Civil Defence Forces (CDF) is in dezelfde periode aanzienlijk gedaald.

Toch dient men er op bedacht te zijn dat betrokkene zich in een verder verleden mogelijk schuldig heeft gemaakt aan gedragingen als omschreven in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag.

Naast (ex)-leiders van RUF en CDF kan ook gedacht worden aan (ex-)leiders van de 'Armed Forces Revolutionary Council' (AFRC), het voormalige regeringsleger, het zogenaamde 'Sierra Leonean Army' (ex-SLA)¹ en West Side Boys.

Vorenstaande kan ook van belang zijn bij minderjarigen, aangezien met name RUF veelvuldig gebruik heeft gemaakt van kindsoldaten.

Indien er aanwijzingen zijn dat artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is, dient conform C3/10.14 contact te worden opgenomen met de unit 1F van de Regionale Directie Zuid-West. Het is van belang dat dit gebeurt voordat een nader gehoor met specifieke aandacht voor 1F-aspecten plaatsvindt. De unit 1F kan dan voorzien in relevante aandachtspunten en vragen die van belang zijn voor het nader gehoor.

4.2 Ex-strijders

Het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 8 juli 2002 meldt dat er in de periode september 2001 tot juni 2002 geen berichten waren dat ex-rebellen van het RUF, de AFRC of het voormalige regeringsleger ex-SLA bij het inleveren van hun wapens problemen hebben ondervonden van de zijde van de autoriteiten, zoals regeringstroepen of leden van de CDF. Zij kunnen een beroep doen op de geldende amnestiewet, die nog immer wordt nageleefd.

Ex-rebellen komen gelet hierop in beginsel niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiël.

Personen, op wie de amnestiewet met de ondertekening op 16 januari 2002 van de overeenkomst tussen de VN en de regering van Sierra Leone inzake het speciale strafhof voor Sierra Leone niet langer van toepassing is,

zullen in beginsel onder de reikwijdte vallen van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag.

In die gevallen dient er conform C3/10.14 contact te worden opgenomen met de unit 1F van de Regionale Directie Zuid-West (zie ook paragraaf 4.1).

4.3 Journalisten

In de Sierra Leoneanse grondwet wordt vrijheid van meningsuiting gegarandeerd. In het gehele land wordt persvrijheid min of meer gerespecteerd. Wel zijn in 2001 incidenteel journalisten lastig gevallen door overheidsdiensten. Er zijn echter geen gevallen bekend van journalisten die in 2001 gearresteerd zijn.

Om voor een verblijfsvergunning asiël bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, Vreemdelingenwet in aanmerking te komen, dient betrokkene aannemelijk te maken dat de problemen, die hij van de zijde van de Sierra Leoneanse autoriteiten heeft ondervonden vanwege zijn werkzaamheden als journalist, te herleiden zijn tot daden van vervolging zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag.

4.4 Personen die zich geprofileerd hebben als tegenstander van het bewind
Er zijn geen aanwijzingen dat leden van politieke partijen vanwege hun doelstellingen of activiteiten vervolgd worden door de Sierra Leoneanse autoriteiten.

Derhalve vormt het lidmaatschap van en activiteiten voor een politieke partij op zichzelf geen grond voor de verlening van een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd.

4.5 Dienstplichtigen en deserteurs

Het normale beleid, zoals weergegeven in C1/4.2.12 is van toepassing.

Sierra Leone kent geen dienstplicht. Het nieuwe regeringsleger is nog in opbouw en bestaat uit beroepssoldaten. In het nieuwe regeringsleger zijn ook ex-leden van RUF, CDF, AFRC, en het voormalige regeringsleger (ex-SLA) opgenomen.

Desertie is wettelijk strafbaar, maar komt volgens het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 8 juli 2002 in de praktijk weinig voor. De autoriteiten zijn in staat om deserteurs te vervolgen. De bestraffing in de praktijk (ontslag uit dienst of een gevangenisstraf van ten-

minste 2 jaar) is in beginsel niet aan te merken als een onevenredig zware bestraffing. Tevens is van belang dat het bezit van een sociale status of lidmaatschap van een bepaalde politieke groepering slechts bij uitzondering van invloed is op de strafmaat. In beginsel is derhalve geen sprake van een discriminatoire bestraffing.

Ten aanzien van Sierra Leone heeft zich niet de situatie voorgedaan dat militaire acties van de autoriteiten door de internationale gemeenschap zijn veroordeeld als strijdig met de grondbeginselen voor humaan gedrag of met de fundamentele normen die gelden tijdens een gewapend conflict.

Gelet op vorenstaande komen asiëlzoekers, die zich beroepen op desertie in beginsel niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiël bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a of b, Vreemdelingenwet.

4.6 Vrouwen

Voor de beoordeling van een asiëlverzoek ingediend door een vrouw wordt verwezen naar C1/3.3.2 en C1/4.2.11. Verder is hetgeen in dit hoofdstuk staat beschreven ook van toepassing op vrouwen.

Gelet op het in het verleden veelvuldig voorkomen van seksueel geweld wordt met name ook verwezen naar paragraaf 5.2 van dit hoofdstuk (traumatabeleid).

Vrouwenbesnijdenis

Besnijdenis bij meisjes in Sierra Leone komt veelvuldig voor. Schattingen variëren van ongeveer 55% tot 90%. Besnijdenis komt meestal voor in de vorm van incisie. De besnijdenis vindt in Sierra Leone plaats vanaf het vijfde levensjaar.

Indien een vrouw nog niet is besneden en dit in haar land van herkomst niet kan ontlopen, kan sprake zijn van een reëel risico voor een schending van artikel 3 Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. In die situatie kan een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder b, Vreemdelingenwet worden verleend. Zie voor beoordelingskader verder C1/4.3.2.

4.7 Bevolkingsgroepen

Er zijn geen aanwijzingen dat personen door de Sierra Leoneanse autoritei-

ten worden vervolgd vanwege hun etnische afkomst. Het behoren tot een specifieke bevolkingsgroep vormt derhalve geen reden betrokkene in het bezit te stellen van een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd.

5. Bijzondere aandachtspunten

In deze paragraaf wordt ingegaan op meer algemene omstandigheden die van belang (kunnen) zijn bij de beoordeling of de asiëlzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiël.

5.1 Vlucht- en/of vestigingsalternatief

Het algemene beleid, zoals weergegeven in C1/3.3.3 is van toepassing.

5.2 Traumatabeleid

Bij personen uit Sierra Leone dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat zij traumatische ervaringen hebben ondervonden, met name indien zij voor hun vertrek naar Nederland rechtstreeks afkomstig waren uit gebieden waar RUF de controle heeft of uit gebieden waar strijd is geleverd tussen het regeringsleger en RUF. Hetzelfde kan ook opgaan voor personen afkomstig uit gebieden onder controle van het CDF.

Gezien de aard van de mensenrechtenschendingen in het verleden en de mate van willekeur daarbij, alsmede gelet op het feit dat het categoriaal beschermingsbeleid pas recentelijk is beëindigd, wordt een vestigingsalternatief in het kader van het traumatabeleid in Sierra Leone zaken op dit moment niet tegengeworpen.

Het algemene beleid, zoals weergegeven in C1/4.4 is van toepassing.

5.3 Opvangmogelijkheden minderjarigen en bijzonderheden met betrekking tot het beleid inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Zie C2/7 en C5/24. Het normale beleid is van toepassing.

Op grond van de informatie in het ambtsbericht van 8 juli 2002 van de Minister van Buitenlandse Zaken kan niet geconcludeerd worden dat op dit moment in Sierra Leone op voorhand adequate opvang bestaat voor minderjarigen.

De toets of adequate opvang in het individuele geval aanwezig is, is afhankelijk van het relaas van de minderjarige, al dan niet in combinatie met de resultaten van onderzoek

van de Minister van Buitenlandse Zaken.

5.4 Driejarenbeleid

Per brief van 14 juni 2000 is meegedeeld aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dat gelet op de onzekere situatie in Sierra Leone, afgewezen asiëlzoekers om beleidsmatige redenen in aanmerking komen voor uitstel van vertrek. Per brief van 1 juni 2001 is meegedeeld aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dat afgewezen Sierra Leone asiëlzoekers – behoudens contra-indicaties – in aanmerking komen voor categoriale bescherming. De periode van 14 juni 2000 tot 1 juni 2001 dient in voorkomende gevallen te worden meegerekend als relevant tijdsverloop. Het algemene beleid, zoals weergegeven in C2/9 is verder van toepassing.

Van 1 december 1997 tot 3 januari 2000 alsmede van 1 juni 2001 tot 16 september 2002 kregen asiëlzoekers uit Sierra Leone categoriale bescherming. Deze periode telt echter niet mee voor de vaststelling van relevant tijdsverloop, voorzover betrokkene daadwerkelijk in het bezit is gesteld van een verblijfsvergunning asiël bepaalde tijd (of voorheen: voorwaardelijke vergunning tot verblijf).

Het algemene beleid, zoals weergegeven in C2/9, is hierbij van toepassing.

5.5 Legale uitreis

In beginsel kunnen personen uit Sierra Leone vrij het land in- en uitreizen.

6. Procedurele aspecten

6.1 Gehoor

Gelet op de mogelijkheid dat niet uit Sierra Leone afkomstige personen zich voordoen als Sierra Leone asiëlzoekers, dienen ter verificatie in het eerste, dan wel nader gehoor, vragen te worden gesteld over Sierra Leone.

6.2 Taalanalyse

In zaken van asiëlzoekers uit Sierra Leone is het mogelijk om een taalanalyse aan te vragen ter vaststelling van de identiteit of herkomst van een asiëlzoeker. Taalanalyse kan op dit moment worden uitgevoerd voor het Engels, het Krio (de officiële voertaal in Sierra Leone) en het Peul. Voor

andere talen kan contact worden opgenomen met bureau Taalanalyse. Met het oog op het uitvoeren van taalanalyses dient in het eerste gehoor en eventueel nader gehoor gevraagd te worden welke talen de betrokkene, naast de taal gebruikt in het eerste of nader gehoor, machtig is. Het gaat hier zowel om de taal, die de betrokkene dagelijks in en om het huis gebruikt, als ook om andere talen die hij meer of minder machtig is.

7. Terugkeer en uitzetting

7.1 Uitzettingsbeleid

Naar Sierra Leone wordt verwijderd.

7.2 Categoriale bescherming

Asiëlzoekers uit Sierra Leone komen met ingang van 16 september 2002 niet langer in aanmerking voor categoriale bescherming. Zij komen derhalve niet meer in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiël op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder d, Vreemdelingenwet.

Reeds verleende verblijfsvergunningen asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet, dienen te worden ingetrokken.

Op grond van artikel 41

Vreemdelingenwet wordt betrokkene schriftelijk op de hoogte gesteld van het voornemen om de verblijfsvergunning in te trekken. Indien na ontvangst van de zienswijze van betrokkene het voornemen blijft bestaan om de verblijfsvergunning in te trekken, dan wordt de vreemdeling in de gelegenheid gesteld zich te doen horen.

Bij het voornemen tot intrekking dient tevens beoordeeld te worden of betrokkene in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiël op de gronden genoemd in artikel 29, eerste lid, onder a, b, of c,

Vreemdelingenwet. Bij deze beoordeling dient meegewogen te worden of betrokkene ten tijde van de verlening van de verblijfsvergunning asiël bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet, in het bezit gesteld had moeten worden van een verblijfsvergunning asiël op de gronden genoemd in artikel 29, eerste lid, onder a, b, of c, Vreemdelingenwet. Bovendien dient getoetst te worden of betrokkene op dit moment mogelijk nog in aanmerking komt voor een

verblijfsvergunning asiel op de gronden genoemd in artikel 29, eerste lid, onder a, b, of c, Vreemdelingenwet.

Indien geoordeeld wordt dat betrokkene alsnog in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel op de gronden genoemd in artikel 29, eerste lid, onder a, b, of c, Vreemdelingenwet, dan kunnen familieleden als bedoeld in artikel 29, eerste lid, onder e of f, Vreemdelingenwet, alsnog in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder e of f, Vreemdelingenwet.

Dit geldt zowel voor familieleden die eerder dan betrokkene Nederland zijn ingereisd, als ook zij die na hem zijn ingereisd, zolang de nareistermijn van drie maanden niet wordt overschreden. De nareistermijn van drie maanden gaat in op het moment dat betrokkene bericht heeft gekregen van de wijziging van zijn verblijfsvergunning.

Voor familieleden als hierboven bedoeld, die in het bezit waren van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d,

Vreemdelingenwet, geldt dat deze verblijfsvergunning niet wordt ingetrokken, maar wordt gewijzigd in een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder e of f, Vreemdelingenwet.

7.3 Besluit- en vertrekmoratorium

Ten aanzien van asielzoekers uit Sierra Leone is geen besluit genomen in de zin van artikel 43 en/of artikel 45, vierde lid, Vreemdelingenwet.

Tot slot

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Bovenstaande hoofdstuk zal zo spoedig mogelijk in een aanvulling op de Vreemdelingencirculaire 2000 worden verwerkt.

*De Minister voor Vreemdelingenzaken
en Integratie,
namens de Minister,
het hoofd van de Immigratie- en
Naturalisatiedienst,
H.W.M. Schoof.*

¹ In tegenstelling tot het huidige regeringsleger 'Republic of Sierra Leone Armed Forces' (RSLAF).